

Skridfennene – en samisk skihistorie

Det er ikke tvil om at skikulturen har sterk betydning i Norge. Gjennom flere generasjoner har vi hørt om skisportens historie, alle skiheltene våre og skiekspedisjonene. Vi har hørt om «nordmenn som er født med ski på beina».

En mer ukjent historie er den samiske skihistorien. Hva vet vi om samisk skibruk og hvem var Skridfennene? Her får du høre historier du muligens aldri har hørt før. Viste du at stavene kunne brukes til så mye mer enn å bare stake seg frem? I dette undervisningsopplegget skal du ikke bare lære om ski, staver og skisko, du får også lære deg noen samiske ord for snø. Hvilke snøord er det og hva ble de brukt til? Vi skal selvfølgelig også bruke skiene i aktivitet, slik at vi holder oss varm. Dette blir en lærerik dag både for lærere og elever, og kanskje vil dere sitte igjen med et nytt syn på vår felles kultur og historie.

Undervisningstilbudene i regi av Norges arktiske universitetsmuseum er tverrfaglig og inneholder flere læreplanmål.

Undervisningsopplegget dekker viktige deler i de overordnede målene. «Elevane skal lære å kjenne dei verdiane og tradisjonane som bidrar til å samle menneska i landet.» «Den samiske kulturarven er ein del av kulturarven i Noreg. Vår felles kulturarv har utvikla seg gjennom historia og skal forvaltast av nolevande og kommande generasjonar.» «Gjennom opplæringa skal elevane få innsikt i historia, kulturen, samfunnslivet og rettane til det samiske urfolket. Elevane skal lære om mangfald og variasjon innanfor samisk kultur og samfunnsliv.» «Eit demokratisk samfunn vernar òg om urfolk og minoritetar. Urfolksperspektivet er ein del av demokratiopplæringa til elevane. Alle deltakarane i skolefellesskapen må utvikle bevisstheit om både minoritets- og majoritetsperspektiv og skape rom for samarbeid, dialog og meiningsbryting.»

Kroppsøving (KRO01-05)

Undervisningsopplegget dekker spesielt mål under kjerneelementer i uteaktiviteter og naturferdsel. Elevene skal her «oppleve ulike kulturer innanfor friluftsliv, inkludert aktiviteter knyttet til samisk kultur.»

Kompetansemål etter 7. trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- bruke nærmiljøet og utforske lokale kulturar for friluftsliv
- bruke kart, digitale verktøy og teikn i naturen til å orientere seg i natur og nærmiljø

Kompetansemål etter 10. trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- gjennomføre friluftsliv til ulike årstider, òg med overnatting ute, og reflektere over kva naturopplevingar kan ha å seie for ein sjølv og andre

Samfunnsfag (SAF01-04) etter 7. trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- sammenligne hvordan ulike kilder kan gi ulik informasjon om samme tema, og reflektere over hvordan kilder kan brukes til å påvirke og fremme bestemte syn
- utforske hvordan mennesker i fortiden livnærte seg, og samtale om hvordan sentrale endringer i livsgrunnlag og teknologi har påvirket og påvirker demografi, levekår og bosetninger
- utforske ulike sider ved mangfoldet i Norge og reflektere over menneskene sine behov for å være seg selv og for å høre til i et fellesskap
- drøfte hva likeverd og likestilling har å si for et demokrati, og utvikle forslag til hvordan en kan motarbeide fordommer, rasisme og diskriminering
- utforske hovedtrekk ved historien til samene og de nasjonale minoritetene i Norge og presentere rettigheter samene og de nasjonale minoritetene i Norge har i dag
- reflektere over hvordan møtet mellom mennesker har bidratt til å endre hvordan menneskene har tenkt og hvordan ulike samfunn har vært organiserte

Samfunnsfag (SAF01-04) etter 10. trinn

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- vurdere på hvilken måte ulike kilder gir informasjon om et samfunnsfaglig tema, og reflektere over hvordan algoritmer, ensrettede kilder eller mangel på kilder kan prege forståelsen vår
- drøfte hvordan fremstillinger av fortida, hendinger og grupper har påvirket og påvirker holdningene og handlingene til folk
- redegjøre årsaker til og konsekvenser av sentrale historiske og nåtidige konflikter og reflektere over om endringer av noen forutsetninger kunne ha hindret konfliktene
- redegjøre fornorskingen av samene og de nasjonale minoritetene og uretten de har vært utsatte for, og reflektere over hvilke konsekvenser det har hatt og har på individ- og samfunnsnivå
- reflektere over likheter og ulikheter i identiteter, levesett og kulturuttrykk og drøfte muligheter og utfordringer ved mangfold
- reflektere over hvordan identitet, selvbilde og egne grenser blir utviklet og utfordret i ulike fellesskap, og presentere forslag til hvordan man kan håndtere påvirkning og uønskede hendelser
- reflektere over hvilke aktører som har makt i samfunnet i dag, og hvordan disse grunngir standpunktene sine